

LYHYESTI SANOTTUNA

Talous toipuu pandemiasta, mutta kasvaa senkin jälkeen hitaasti

Suomen talous | 15.12.2020

Koronapandemian aiheuttama talouden taantuma on jäänyt Suomessa toistaiseksi lievemmäksi kuin muualla euroalueella, mutta talvi on vielä vaikea. Rokotteet tuovat kuitenkin toivoa kriisin päättymisestä sekä Suomessa että muualla maailmassa. Koronasta päästään ensi vuonna vähitellen eroon rokotteiden ansiosta, ja kotitalouksien kulutus kääntää Suomen talouden 2,2 prosentin kasvuun. Kasvu vahvistuu 2,5 prosenttiin vuonna 2022. Ennustejakson lopussa vuonna 2023 talous kasvaa taas hitaasti, koska Suomen talouden pitkän aikavälin kasvuedellytykset ovat vaikeat.

Toipuminen koronakriisistä on hidasta. Koronakriisi on koetellut Suomen tärkeimpien kauppakumppanien, kuten Saksan ja Ruotsin, talouksia, eikä viruksen toista aaltoa ole sielläkään vielä lähellekään selätetty. Suomen tärkeiden kauppakumppanien talouksien toipuminen kriisistä vie aikansa, ja sen takia suomalaistenkin vientiyritysten tavaroiden ja palvelujen kysyntä kansainvälisillä markkinoilla on vähäistä. Suomen vienti alkaa toipua vain asteittain, eikä ulkomaankaupasta juuri saada tuloja lähivuosina. Epävarmuus talouskehityksestä on saanut yritykset Suomessakin lykkäämään tai peruuttamaan investointejaan, kuten uusien tehtaiden perustamista. Rakennusinvestointejakin tehdään selvästi vähemmän kuin viime vuosina.

Taloukasvu on ennustevuosina kotitalouksien kuluttamisen varassa. Kotitalouksien tulojen kasvu jatkuu lähivuosina, ja kuluttajien luottamus vahvistuu sitä mukaa kun koronaviruksen uhka väistyy. Ihmiset ovat säästäneet kriisin aikana tavallista enemmän, sillä he ovat olleet huolissaan terveydestään tai pelänneet työpaikkansa menettämistä. Myös rajoitustoimet, kuten ravintoloiden aukioloaikojen rajaaminen, ovat vähentäneet mahdollisuuksia kuluttaa. Kun virusta ei tarvitse enää pelätä ja talouskehityksen paranemiseen voi taas luottaa, kotitaloudet alkavat kuluttaa enemmän. Vuoden 2020 aikana käyttämättä jääneet tulot lisäävätkin lähivuosina entisestään mahdollisuuksia kuluttaa.

Valtio on tukenut kotitalouksia ja yrityksiä koronakriisissä. Se on maksanut yrityksille tukea, antanut verohelpotuksia ja maksanut työttömyysturvaa niille, jotka ovat menettäneet työnsä tai joutuneet lomautetuiksi. Valtion menot ovat olleet huomattavasti tuloja suuremmat, varsinkin kun huonossa taloustilanteessa verotulot pienenevät selvästi. Lisäksi julkisen talouden tilannetta heikentävät hallitusohjelmassa jo ennen koronakriisiä sovitut menolisäykset. Näiden seikkojen takia julkisen talouden alijäämä syvenee entisestään ja velka kasvaa lyhyessä ajassa ennätysellisen paljon. Kun talous toipuu vuosien 2021–2023 aikana, verotulot kasvavat jälleen ja työttömyysmenot pienenevät. Näillä näkymin julkinen talous jää silti vielä vuonna 2023 alijäämäiseksi, eli menot ovat tuloja suuremmat, eikä velkasuhteen kasvua onnistuta pysäyttämään.

Ennusteessa on riskejä molempiin suuntiin, eli talous saattaa kehittyä odotettua paremmin tai huonommin. Jo lyhyen aikavälin talousnäkyymiin tuo epävarmuutta se, miten nopeasti pandemia saadaan hallintaan. Hyvässä tapauksessa rokotteet saadaan käyttöön jo vuoden 2021 alkupuolella ja taloukasvu vauhdittuu selvästi ennustettua enemmän. On kuitenkin vaarana, että talvella epidemia laajenee ja kansalaisia joudutaan suojelemaan talouden laajalla sulkemisella. Epidemian pitkittyessä talous supistuisi vielä vuonna 2021. Pahimmillaan koronakriisi voi jättää suuren pysyvän jäljen Suomen talouteen.

Asiasanat

bruttokansantuote, ennuste, koronakriisi, taloukasvu, talousnäkyvät